

La revolta de les camisetes

Educació primària - Primer cicle (3r i 4rt)

1. Introducció

Els recursos i activitats que es presenten a continuació van dirigits a l'alumnat d'educació primària de segon cicle, d'edats compreses entre els 8 i els 10 anys.

Amb aquests materials, es pretén que els infants aprenguin les primeres nocions sobre el comerç just, a través de la coneixença de les problemàtiques amb els teixits de cotó i les solucions justes a aquesta indústria.

Aquesta presa de contacte es farà prenent com a element principal la història de na Nura i na Nuh, dues nines, una de cada part de món, unides per una camiseta de cotó de comerç just.

Objectius generals

- **Repasar o aprendre** les característiques principals del comerç just
- **Entendre** la problemàtica de la indústria del cotó
- **Conèixer** la importància de consumir de forma sostenible, justa.

A més, es pretén contribuir a l'assoliment d'una sèrie d'objectius i continguts presents als Annexos del Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears. A continuació es presenten per matèries ([Ciències Socials](#), [Valors socials i cívics](#),) els diferents elements del currículum que encaixen amb la proposta.

CIÈNCIES SOCIALS

Bloc 2 (El món que ens envolta)

- La intervenció humana en el medi.
- El desenvolupament sostenible.

- Els problemes de la contaminació.
- El canvi climàtic: causes i conseqüències.
- Consum responsable

VALORS SOCIALS I CÍVICS

Bloc 1 (La identitat i la dignitat de la persona)

- El respecte i la dignitat de la persona.
- La relació i la solidaritat entre companys.
- El treball en equip i el treball cooperatiu.
- La resolució de conflictes. a formació de valors i actituds: el respecte, la solidaritat, l'ètica...
- La presa de decisions responsables

Bloc 2 (Comprensió i respecte a les relacions)

- L'empatia amb l'entorn.
- El llenguatge positiu en el debat.
- La cooperació.
- Les diferències entre persones.
- La perspectiva social i l'empatia.
- Els prejudicis socials.
- Els prejudicis socials del nostre entorn.

Bloc 3 (La convivència i els valors socials)

- La relació entre iguals. a solidaritat.
- La cooperació. L'empatia. L'altruisme.
- Coneixement i comprensió dels drets i deures que tenim tots els ciutadans en la vida cívica.
- Les garanties individuals.
- La dignitat, la llibertat, l'autoestima .
- Els drets humans universals.
- La declaració de la igualtat de drets i la igualtat de sexes.
- Els drets universals dels infants . La protecció dels infants.
- Els comportaments responsables en l'ús dels béns de la natura.
- Conseqüències dels usos irresponsables.
- La intervenció humana en el medi.
- La nostra contribució a la conservació del medi ambient.
- La capacitat crítica per argumentar el rebuig a les activitats humanes contaminants.

2. Taula resum activitats bloc

ABANS DEL TALLER (equip docent)		10 min
Activitat 1. L'encàrrec		10
DURANT EL TALLER (equip Shikamoo)		50 min
Activitat 1. La història de na Nuh i na Nura		15
Activitat 2. Repassem conceptes		15
Activitat 3. Quin tacte!		10
Activitat 4. Que diu la nostra etiqueta?		10
DESPRÉS DEL TALLER (equip docent)		20 min
Activitat 1. Transformació de camisetes		20

Taula 1. Resum de la proposta i temporització aproximada.

3. Descripció activitats

ABANS DE LA VISITA (equip docent)

Temporització total:

ACTIVITAT 1. L'encàrrec	
CONCEPTES CLAU: Vietnam, cotó	
DESCRIPCIÓ GENERAL: Activitat prèvia en la que s'introduirà als participants a la temàtica	
GRUP MÀXIM: grup classe	TEMPORITZACIÓ: 10 minuts
OBJECTIUS: <ul style="list-style-type: none">- Introduir-se a la temàtica- conèixer el cotó	
MATERIAL NECESSARI: <ul style="list-style-type: none">- carta enviada per na Nuh (ho farà arribar l'equip Shikamoo)	

- mapa de Peters

METODOLOGIA:

En aquesta activitat el o la docent del grup farà saber als participants que han rebut una carta de molt enfora, de Vietnam. La persona que ho envia es diu Nuh, i és una nina de la seva edat. En la carta explica que ella i la seva mare fan feina a una fàbrica de cotó, on es fan moltes de les camisetes que duim cada dia. Fan mooolta feina, moooltes hores, però no tenen gaire doblers. Creuen, que amb l'ajuda dels nins i nines, podrien trobar una solució a aquesta injustícia. Per això, primer de tot, els volen demanar que cerquin a casa una camiseta que tinguin, si pot ser blanca, per dur a classe el dia del taller. A partir d'aquesta camiseta i amb un poc més d'informació explicada per una persona de Shikamoo, segur que podran trobar una solució.

Per fer-ho més participatiu es mostrarà una diapositiva o imatge gran on es vegi el mapa de Peters, i hauran de senyalar en continent on es troba Vietnam, i amb l'ajuda del docent intentaran descobrir la ubicació del país.

Se'ls hi recordarà que el dia del taller hauran de dur una camiseta blanca o d'un color llis.

DURANT EL TALLER (equip Shikamoo)

Temporització total:

ACTIVITAT 1. La història de na Nuh i na Nura

CONCEPTES CLAU: cotó, cotó orgànic, indústria, drets humans i laborals

DESCRIPCIÓ GENERAL: Es contarà la història de na Nuh i na Nura

GRUP MÀXIM: grup classe

TEMPORITZACIÓ: 15 minuts

OBJECTIUS:

- conèixer la realitat de la indústria del cotó

- ser conscients de les conseqüències de les nostres accions
- aprendre a reflexionar sobre un tema

MATERIAL NECESSARI:

- imatges o diapositives de suport pel conte (pendent)

METODOLOGIA:

En aquesta activitat l'equip Shikamoo explicarà als nins i nines la història de na Nuh i na Nura, una vegada fetes les presentacions. Per introduir la història farà referència a la carta que varen rebre de na Nuh abans del taller.

A continuació passarà a contar la història. Per fer-ho es podrà ajudar d'imatges "realistes" del lloc on transcorre la història, de com són les fàbriques de cotó, de la planta del cotó i els camps de cultiu, etc.

ACTIVITAT 2. Repassem conceptes

CONCEPTES CLAU: els mateixos que a l'activitat anterior

DESCRIPCIÓ GENERAL: Activitat de repàs de conceptes del conte enfocada en que entenguin les problemàtiques que s'hi han tractat

GRUP MÀXIM: grup classe

TEMPORITZACIÓ: 15 minuts

OBJECTIUS:

- conèixer la realitat de la indústria del cotó
- ser conscients de les conseqüències de les nostres accions
- aprendre a reflexionar sobre un tema

MATERIAL NECESSARI:

- diapositives de suport
- imatge Nuh i Nura
- Mapa de Peters

METODOLOGIA:

En aquesta activitat es repassaran els conceptes apresos a l'activitat anterior. Per fer-ho es comptarà amb el suport d'una presentació de diapositives per anar complementant l'explicació i que sigui més visual.

Es començarà l'activitat presentant un mapa de Peters, que ja coneixeran de l'activitat d'abans del taller, on situaran els diferents llocs on hi ha les principals indústries del cotó. Ho trobeu enfora? Per què creis que aquesta activitat es desenvolupa a aquests llocs i no aquí?...

A continuació, a partir de dues imatges, una de na Nuh i una de na Nura, es passarà a fer una comparació del seu dia a dia. Les aportacions les faran de forma voluntària els nins i les nines amb l'ajuda de l'educador. Per exemple, Na Nura i els seus amics van a l'escola, però na Nuh i els seus amics no hi podien anar. Na Nura, en sortir de l'escola, pot anar a jugar, però na Nuh ha d'anar a fer feina moooltes hores, etc.

Al final, se demanarà al grup si troben que aquesta és una situació justa, i de quina manera ho podrien arreglar. Per exemple, comprant cotó de comerç just, com fa na Nura, però també intentant no comprar tanta roba, reutilitzar-la etc.

En aquest punt també es recordarà l'impacte ambiental que té la indústria.

ACTIVITAT 3. Quin tacte!

CONCEPTES CLAU: els mateixos que a les activitats anteriors

DESCRIPCIÓ GENERAL: Experimentar in situ el tacte d'una camiseta de cotó orgànic i de la planta

GRUP MÀXIM: grup classe

TEMPORITZACIÓ: 10 minuts

OBJECTIUS:

- conèixer millor la planta d'on prové el cotó
- aprendre a distingir roba de cotó orgànic de la que no ho és

MATERIAL NECESSARI:

- camiseta de comerç just i camiseta de comerç “convencional”
- cotó natural

METODOLOGIA:

En aquesta activitat, a més de repassar i consolidar els conceptes de les activitats anteriors, els nins i nines podran experimentar la suavitat de la que xerra na Nura, de les camisetes de cotó de comerç just, i ho podran comparar amb les camisetes de comerç “convencional”.

A més, podran veure com és una planta cotonera i de quines parts està formada. Podran comparar el cotó amb el que compren a les tendes. Per complementar l'activitat se podran mostrar diapositives de les parts de la planta, els camps de cotó, etc.

ACTIVITAT 4. Que diu la nostra etiqueta?

CONCEPTES CLAU: conceptes de les activitats anteriors

DESCRIPCIÓ GENERAL: A partir de les camisetes que hagin duit, veuran d'on provenen aquestes i aplicaran els coneixements apresos

GRUP MÀXIM: grup classe

TEMPORITZACIÓ: 10 minuts

OBJECTIUS:

- consolidar els continguts apresos durant el taller
- observar com tot el que s'ha explicat es real

MATERIAL NECESSARI:

- camisetes de cada alumne
- mapa de peters
- diapositiva informació etiquetes (diapositiva nº6 de la presentació de suport)

METODOLOGIA:

En aquesta activitat cada alumne comprovarà com bona part de les camisetes que hagin duit per poder pintar a l'activitat de després del taller, provenen dels països on viuen na Nuh i

els seus amics, però amb una diferència de la de na Nura. Les seves camisetes segurament no vinguin de comerç just i estiguin fetes a partir de la injusta indústria del cotó. Ara bé, s'ha de fer saber que no passa res per tenir i comprar aquesta roba. Tot i que ara tendran més eines per poder decidir quin tipus de roba prefereixen vestir, poder reutilitzar, fer intercanvis i mercadets amb amigues i amics. etc.

Es marcaran al mapa els països de procedència de cada una de les camisetes. A partir d'una diapositiva s'explicarà com entendre l'etiqueta.

DESPRÉS DEL TALLER (equip docent)

Temporització total:

ACTIVITAT 1. Transformació de camisetes

CONCEPTES CLAU: comerç just, cotó orgànic, respecte als drets humans i laborals

DESCRIPCIÓ GENERAL: Customització d'una camiseta amb un dibuix o frase que ajudi a conèixer el comerç just

GRUP MÀXIM: grup classe

TEMPORITZACIÓ: 20 minuts

OBJECTIUS:

- Repassar els conceptes apresos a l'activitat anterior
- desenvolupar aptituds artístiques

MATERIAL NECESSARI:

- camisetes blanques o color llis
- pintures per roba

METODOLOGIA:

Es proposa que cada alumne pugui customitzar la seva camiseta amb un missatge en favor del comerç just i sostenible, de forma similar a la que va fer la classe de na Nura.

Aquestes camisetes es podran penjar a l'aula o bé posar-se-les per anar un dia a la resta de grups de l'escola i transmetre el missatge del comerç just.

Per ajudar a donar idees de dibuix, es poden proposar els diferents logos i frases que Shikamoo té a la web <https://shikamoojust.org/> i fins i tot utilitzar de plantilla algun dels dibuixos de <https://jugajust.org/dibuixos-per-pintar/>